

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

РІК XLVIII. Ч. 154. Джерзі Сіті, Н. Дж., середа, 3-го липня 1940.

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

No. 154. Jersey City, N. J., Wednesday, July 3, 1940.

VOL. XLVIII

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. ПЯТЬ ЦЕНТИВ ЗА ГРАНИЦЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ.

Тел. „Свободи“: ВЕрген 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: ВЕрген 4-1016. 4-0807.

THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE.

ПРЕЗИДЕНТ ЗА ОБМЕЖЕННЯ ВОЄННИХ ЗИСКІВ

ВАШИНГТОН. — Президент вислав до конгресу послання про потребу обмеження дорогою податків зисків з воєнних приготувань краю.

У своїм короткому посланні президент радить завести високі податки, скоро зростаючи при більш-менш сумах.

Президент каже, що в часі, як держава домагається від кожного громадянина причинитися фінансово до оборони, обов'язком уряду й конгресу є не дати нікому з того користати особисто.

Преса звертає загально увагу на час, підібраний президентом для свого послання. Вона добачує в тому бажання зашкочити конгрес несподіванкою.

ЗАМОВЛЕНО 45 ВОЄННИХ КОРАБЛІВ В ОДНОМУ ДНІ.

ВАШИНГТОН. — Департамент флоту підписав за один понеділок контракти на будову 44 боєвих і один небоєвий корабель для американської воєнної флотії.

Будова цих кораблів буде коштувати разом 550 мільйонів доларів. Було це найбільше замовлення одного дня в історії Америки. Загально його пояснюють як доказ, що уряд спішиться з обороною краю.

БУДУТЬ ПОВЧАТИ ПРО РЕЄСТРАЦІЙНИЙ ЗАКОН.

ВАШИНГТОН. — Іміграційна дивізія Департаменту Справедливості планує широку освітню кампанію, щоби повчити чужинців про обов'язок реєструватися й дати зробити відтиски своїх пальців.

Уряд задумує вжити для цього чужинських газет, клубів і товариств. Кампанія почнеться в найближчих тижнях.

ХОЧУТЬ ПОШИРЕТИ РЕЄСТРАЦІЮ.

ВАШИНГТОН. — Палата послів конгресу ухвалила вже закон, котрий накладає дальший обов'язок реєстрації в Департаменті Справедливості на всі організації, що підлягають заграничній контролі в своїй політичній діяльності, що займаються цивільною й військовою діяльністю або мають на цілі захопити владу силою.

Якби закон був ухвалений сенатом і підписаний президентом, такі організації як комуністична партія й німецький „бунд“, мусіли би підлягати строгій контролі Департаменту Судівництва.

ЗАКОН ПРО ЗРІВНАННЯ ВСІХ КАРНИХ СУДІВ.

ВАШИНГТОН. — Президент підписав закон про заведення одноставної процедури в усіх федеральних карних судах краю. Закон спирається на рекомендації, вироблені Найвищим Судом Злучених Держав.

ПРОФЕСОР ПРОРОКУЄ.

КЕЙМБРИДЖ (Месечусетс). — З нагоди своїх 86. уродин виступив проф. Алберт Бушнел Гарт, відомий американський історик, з пророчтвами, що до п'яти літ Німеччина зробить наїзд на Америку.

Історик заявив, що він вірить, що Гітлер звернеться проти свого спільника Мусоліні, переможе його й піддасть Італію під німецьку владу. Росія переможе Японію, а потім Сталін і Гітлер будуть пробувати поділити впливами в цілому світі.

БРАЗИЛІЯ ВРЯТУВАЛА УРУГВАЙ ПЕРЕД НІМЕЦЬКИМ БУНТОМ.

МОНТЕВІДЕО (Уругвай). — Уругвайський уряд розкрив, що який місяць тому в Уругваї приготувався повстання німецької „п'ятої колони“. Лишень допомога бразильського уряду, котрий сконцентрував більші війська на границі, врятувала уругвайський уряд.

Нацистичні дипломати грожуть уругвайському урядові, що він буде незадовго мусіти відповісти перед німецьким урядом за арешти нацистичних агітаторів.

З ТРАНСИЛЬВАНІЇ Й ДОБРУДЖІ ДОНОСЯТЬ ПРО БОЇ З РУМУНАМИ

БУКАРЕШТ. — Румунія не знає досі, що її жде з боку Мадярщини, бо так є, що далі приходять до кривавих сутичок вздовж румунсько-мадярської границі, головню в Трансильванії. Мають бути жертви в людях. Мадярщина запитала Румунію через свого посла, яка причина, що вона перевела загальну мобілізацію і нагромаджує таку велику силу війська в Трансильванії. Румунія каже, що це діється ізза „внутрішніх відносин“. Теж з Добруджі доносять, що там неспокій та є бої між болгарами і румунцями.

РУМУНІЯ ЗРІКАЄТЬСЯ ГАРАНТІЇ ВЕЛИКОЇ БРИТАНІЇ

БУКАРЕШТ. — Румунія вже й формально зрікається тих гарантій її територіальної неперемінності, які дістала з боку Англії й Франції дия 13. квітня 1939 р. Що правда, то ті гарантії практично не мали тепер ніякої вартості, бо Румунія такої помочі не діставала й наразі її дістати не може. Та по суті це означає, що Румунія вже цілком піддалася Берлінові й робитиме те, що скаже Німеччина.

АМЕРИКА ПЕРЕСТАЛА ВИСИЛАТИ ЗБРОЮ АНГЛІЇ

ВАШИНГТОН. — Американський уряд не вислав вже від 10 днів до Англії ніякої зброї зо складів американської армії й флотії.

Уряд відмовлявся на тій основі, що, мовляв, цієї зброї він самий потребує на свої потреби.

Тепер президент підписав закон, на основі котрого урядові навіть не вільно продавати за границі зброї американської флотії й армії.

УРЯД ВІЯСНЯЄ СВОЮ ПОЛІТИКУ НА ДАЛЕКОМУ СХОДІ

ВАШИНГТОН. — Секретар стейту Кордел Гол заявив на пресовій конференції, що уряд стоїть у своїй політиці щодо Далекого Сходу на становищі своїх трактатів з іншими державами.

У цей спосіб американський уряд заявив не лише за пошанування існуючих трактатів, але й за політику відкритих дверей, за цілість Китаю й удержання попереднього стану на Тихому океані.

Заява видимо звернена проти Японії.

ВИЛКІ ХОТІВ БИ КАНДИДАТУРИ РУЗВЕЛТА

НЬЮ ЙОРК. — У своїй розмові з газетярми сказав Вендел Вилкі, республіканський кандидат на уряд президента Злучених Держав, що він бажав би собі, щоб з Демократичної Партії виставлено кандидатуру президента Рузвелта, бо він хотів би його „побити“.

Мовляв, він тоді був би певний перемоги.

ДЕМОКРАТИ ЗВЕРТАЮТЬСЯ ПРОТИ ВИЛКІ

ВАШИНГТОН. — Перший день засідання конгресу по коротких вакаціях зазначився виступами демократичних сенаторів проти республіканського кандидата Вилкі.

Сенатор Пепер з Флориди заявив, що Вилкі добився номінації звичайними „лобістичними“ засобами. Інший сенатор приписував де „блукригові“ й впливам Вилкі на Вол Стріт.

НІМЦІ ПЕВНІ, ЩО ПОБІДЯТЬ АНГЛІЮ

БЕРЛІН. — Німецька преса розписується широко про нові порядки в Європі, а навіть у цілому світі, в такий спосіб, що Велика Британія вже не існує як імперія. Вона певна німецької перемоги. Пише про страх, який опанував британців з огляду на німецьку близьку інвазію. А далі про те, що Англія це вже „перезиток“, перестаріла інституція, соціально реакційна, яка ніяк не може дати собі ради з новими обставинами.

МАДЯРЩИНА БЕРЕТЬСЯ БОРОНИТИ „КУЛЬТУРНИЙ ЗАХІД“

БУДАПЕШТ. — Мадярщина піде воювати цілком певно в такому випадку, коли Совети захочуть захоплювати дальші румунські землі. Так вона заявляє. І є ці думки, що Румунія знаходиться в стані цілковитого розкладу, а Совети хочуть з цього користати і поспунитись далі напрудне, щоб забрати ще Болгарію. Знову на заході, Совети, як кажуть в Будапешті, підготовляють ґрунт в Карпатській Україні, щоб її загарбати, а через неї ще й Словаччину. В тому напрямі, кажуть мадяри, ведеться вже советська комуністична пропаганда в Карпатській Україні. З цього виходить, каже Будапешт, що Совети хочуть забрати усіх слов'ян, здійснюючи таким чином давню російську пансловянську ідею. Маючи це на увазі, мадярські політичні кола заявляють, що Мадярщина, яка стояла від соток літ на сторожі „західної цивілізації“ й християнської релігії, не допустить до поширення большевизму і впливів Росії. Гарантією цього має бути „тисяч літ історія Мадярщини“.

СКИДАЮТЬ ВИНУ НА ЖИДІВ.

БУКАРЕШТ. — Урядовий часопис „Курєнту“ переповнений нападами на жидів, яким приписує все нещастя, що тепер спало на Румунію. Дописувач цієї газети з Басарабії пише, що хто приглядався тому, що там діялося в останніх днях, той пізнав справжнє обличчя жидів і їхнє провокативне відношення до румунів. Таке саме подає часопис і про те, що діялось в Буковині. Це зв'язане з тим, що тисячі жидів втікли, чи перейшли, на советську сторону, побоюючись протижидівського курсу в Румунії, яка є тепер під впливом Німеччини. До чого дійшов антисемітизм, пізнати по тому, що в статті згаданого часопису є виразна погроза, звернена проти жидів, заповідаюча „день пісти“.

ПІШУТЬ ПРО ПОГРОМИ В РУМУНІЇ.

ЛОНДОН. — Англійські часописи пишуть про вибух жидівських погромів у різних містах Румунії. Подають, що в пристані Галац вбито підчас такого погрому до 600 жидів.

ВСЬО В ПОРЯДКУ, КАЖУТЬ СОВЕТИ.

МОСКВА. — Советська пресова агенція подає, що заняття Басарабії й Буковини відбулось без „інцидентів“. В деяких місцях советські війська посулились задалеко, але це зараз справлено. Та ця „помилка“, кажуть Совети, викликала в деяких державах, головню балканських, неспокої. Причини цього вже усунені, запевняють Совети.

ВТІКАЄ, ХТО МОЖЕ, КАЖУТЬ РУМУНІ.

ЯССИ (Румунія). — Усі дороги, що ведуть з Басарабії, занятої Советами, завадені втікачами, що втікають без нічого, рятуючи тільки своє життя.

Між іншим втікло коло 40 православних священиків, що прибули сюди з Басарабії, врятувавши тільки святі образи та церковні прилади.

ЯК БУДЕ З БОЛГАРІЄЮ?

СОФІЯ (Болгарія).

Болгарський уряд знайшовся у дуже складному політичному положенні. Болгарія хотілаб дістати назад Добруджу, що її забрала Румунія по першій світовій війні. Але так є, що Совети посягають по Добруджу, а навіть по саму Болгарію, а болгарський уряд схиляється більше на німецьку сторону, ніж на большевицьку. Наразі виглядає, що воєнні хмари перейдуть на Балкані буде хвилюватиме спокій. Але як тільки рушиться Мадярщина і захоче забрати від Румунії Трансильванію, Болгарія цілком певно піде також війною проти Румунії й забере Добруджу.

КАТОЛИКИ І ВІЙНА

РИМ. — Найбільш авторитетний католицький журнал в Італії, Чівіта Католика, видаваний єзуїтами, визнає італійських католиків льодньо й хоробро сповнювати обов'язки громадян Італії.

"DECLARATION OF INDEPENDENCE," By John Trumbull (1756-1843)

"SVOBODA" (UKRAINIAN DAILY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
by the Ukrainian Press and Book Company, Inc.
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J.
on March 30, 1914 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103
of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

PEREPLATA:		SUBSCRIPTION RATES:	
Поодинокі числа три центи.		Three cents a copy	
На рік	\$6.00	One year	\$6.00
На пів року	\$3.25	Six months	\$3.25
На три місяці	\$1.75	Three months	\$1.75
Число з суботи (з англійською частинною):		Saturday's Issue (with Ukrainian Weekly):	
На рік	\$2.00	One year	\$2.00
На пів року	\$1.25	Six months	\$1.25
В Джерсі Сіті і Заграниці:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	\$9.00	One year	\$9.00
На пів року	\$4.75	Six months	\$4.75
На три місяці	\$2.50	Three months	\$2.50

Письмовий текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед появою числа, в котрім оголошується хоча б одне оголошення.

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

THE FOURTH OF JULY

Кожного року в день 4. липня американці святкують річницю великопам'ятного дня 4. липня 1776 року, коли то в Філадельфії представники американських колоній ухвалили Заяву Незалежності, в котрій вони проголосили, що кожна людина має певні неперемінні права, між ними право до життя, свободи й шукання щастя, та що уряд має виводити свої права зо згоди правлених людей. На основі цих засад колонії проголосили відірвання від матірнього краю, Англії, й проголосили себе незалежними Злученими Державами. Є отже ця річниця святом народження американської держави, як для кожної держави найбільшим державним святом.

Тому й не диво, що святкують його американці по всіх закутках краю. На пам'ятку революційної війни, що її мусили вести, заки Англія признала американські колонії самостійною республікою, роблять звичайно багато галасу стріляниною. Для поверховних людей цей галас остався наймаркантишою признакою свята. Однак, це зовсім хибне, бо суттю всякого свята є правильно ідея, якої перемогу святкується. Свято Четвертого Липня є святом перемоги ідеї особистої свободи й демократичної ідеї, що повноважність уряду має походити від правленого народу. Ці власне ідеї підносять правильно в своїх промовах святочні промовці в цей день.

Однак не все їх підносили однаково на протязі американської історії. В перші роки існування Злучених Держав, коли Злучені Держави були ще слабким союзом кількох країн, коли вони сусідували з могутньою Іспанією, Францією й Англією, коли їх само існування ще не було зовсім певне, в ті часи святкування Дня Незалежності мало в собі вивоз великої ідеї свободи, з одного боку, але й всю непевність остаточного вислуду боротьби, з другого.

Коли Злучені Держави вдержалися проти сильних ворогів, коли вони зросли в силу й стали признаною в світі потугою, святкування Четвертого Липня стало святом бундючної чванькуватості переможеної ідеї, котрої сили ніхто не може сумніватися.

Останніми часами однак цій ідеї кинено дуже серйозний вивоз у світі. Повстали держави, зорганізовані на зовсім інших засадах, і ці держави досягли виразних добутків. Нині в День Незалежності мусять найтис відгуки цього вивозу, який демократичним ідеалам кидає тоталітаризм. Нині на ньому не місце бундючній чванькуватості минулих поколінь. Нині незалежна американська республіка мусить дати вираз своїй вірі в вічність ідеї свободи, а при тому найти способи, якимиб їй оборонити й свою незалежність й свої свободи перед сильними державними комплексами, зорганізованими на засадах реґіменталізації й згори накиненої дисципліни.

Микола Голубець.

ЖОВТІ ВОДИ

Історичний роман.

(85)

— Не впаде, пане рейментар, бо Хмельницький добре про нього відаючи, напевне від Дніпрового берега забезпечився. А між відірвалися від того берега, мов листок від гіллі...

— То правда, як ми про це не подумали — потакнув гетьманич.

— Так, але що пропало, то мов звоза впадо. А тепер вози в квадрат й лопати в руки! Гусарія моя фронтом стане й саперську роботу заслонить.

А по хвилі додав:

— Позвольте, пане рейментар, що я в імені вашої милости, панам старшинам паролі роздам...

— Будь ласка... — відповів гетьманич безвільно, за дозвіл старого рубача хапаючись.

Чарнецький склонився перед гетьманичем і поскакав геть. Вийти обізвався труби й військо, мов на шнурочку

почало шикуватися. Гусарія застукотіла, рушили лавами драгоми, а сапери, мов кротів, почали вриватися в землю. Гетьманич дивився на те все й у душі Богові дякував, що йому Чарнецького під руку дав. Щоб він був зробив без нього? Робота кипіла, козацька лава не ворухилася з місця, Чарнецький вернувся до гетьманича.

— Фу! — обер пів з чола. — Спасибіг вашій милости! — усміхнувся до нього гетьманич.

Шемберг вибачився й поскакав до своїх.

— Необачно ви, пане ротмістре, старого комісаря зачепили...

— Шож, вибачте, але натура в мене вже така. Та, хіба розумний чоловік міг переправу на цей бік дораджувати!

Він тільки так сказав, а ми за ворожою кіннотою пірвав-

ПРИГОТУВАННЯ ДО ЕКОНОМІЧНОЇ ПЕРЕБУДОВИ ЄВРОПИ

Війна не скінчилася й не знати який буде її вислід, а вже люди журяться, як налагодити господарські відносини в європейських краях. Із Швейцарії повідомляють, що Банк Міжнародних Виплат, створений Америкою та бувшими аліянтами, вже пригтовляється до важкого завдання. Президент банку, Тома МекКітрик, заявляє, що після теперішньої війни лекше буде стрінути валютної переміни, ніж це було після попередньої світової війни. Це тому, що тепер народи й держави мають досвід, а крім того існує вже оцей Банк Міжнародних Виплат. Він є в Базелі, але хвилює його перенесли до малої місцевості в горах, щоб забезпечитися перед можливим налетом французьких та німецьких літаків.

Довгі розумування присилає в Америку Жиль Завербайн, кореспондент американських газет, з Берна, в Швейцарії. Він згадує про зазив президента Швейцарії, д-ра Марселя Піле-Гольца, щоб бути готовим на економічну кризу в часі майбутнього миру. У довоєнному часі, каже президент, яких 40,000,000 осіб в різних державах Європи жило з воєнної індустрії. Після розброєння Франції ця армія робітників буде меншати. Для Франції буде це велетенська проблема, бо не знати, де подіти цих робітників. Крім цього є небезпечне духове наставлення населення, що прогало війну. Маршал Анрі Петен знаходить розв'язку в привязанні французького народу до землі й тому видав заклики до земляків, в якому між іншим сказав: „Земля не обмане. Вона остає нашою потіхою й нашим помічником. Нашою правдивою батьківщиною остає земля". І тому Петен збиває французів, щоб вони вернулися на свої давні місця і бралися до рільного господарства.

Цей заклик може бути добрий для Франції, але не добрий для населення Швейцарії, Чехії, Австрії, ба навіть і Німеччини, бо це краї промислові і потребують іншої розв'язки. В багатьох краях важною проблемою буде відбудова міст, знищених війною. В перших місяцях миру після війни така робота дасть заняття робітникам, але це не може тривати довго. Большевизм лише жде на нагоду розваления суспільного ладу. Тому вже тепер шукають нових способів господарки.

Назагал, в територіях, зня-

тих німцями, треба надіятися авторитарної господарки. Значить, на місце вільного, законтрактаного робітника, прийде робітник наставлений урядом. З примусом для робітника прийде й примус обігу гроша, а також і промислових та торговельних установ. Там, де Німеччина пере- може, вона доволіно буде переносити засоби, робітників та управителів промислових установ.

Здається, що така система запанує в цілій Європі, за виком території Советів та скравків країн над Середземним морем. Навіть, якби війна з Англією затягнулася, ці проблеми треба буде розв'язувати безпробовочно. Це розуміє й Гітлер і тому він назад покидає до праці д-ра Шахта, бувшого президента німецького Державного Банку. Гітлер не хоче його любити, але знає, що це великий ум в економічних справах і тому він його потребує. Шахт в оточенні технічних дорадників та помічників, вже забрався до праці. Він закликає експертів з усіх країв, що їх тепер Німеччина перемогла, щоб з ними нарадитися над способами відбудови та наладження економічних відносин. Бо то ще замало приневолити простого робітника до праці. Треба дати йому до помочі мозок та добрий план.

На найбільшій труднощі буде виставлена Франція, бо вона відірвана від чужих країв і не зможе дістати від них ні краму ні плодів, які вона діставала донедавна. Таксамо має вона труднощі в зносинах со своїми колоніями. Вислід англійсько-німецької війни може теж багато причинитися до дальшого економічного замішання. Досі є одно вже певне, а це: що Європа, знищена двічі війною впродовж 25 літ, стоїть на березі нечуваної економічної катастрофи. Щоб її перемогти замало фізичної сили. Треба ще й відповідних наукових теорій економіки. Колиб Європа знову занепадала, як після попередньої війни, шойно тоді прийдуть темні віки. Тому краї, головним Америка, які це стоять поза скобками страшного катаклізму, повинні вжити приготуватися до своєї місії: помогти у перебудові Європи, а то й цілого світу.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

МОСКВА В НАСТУПІ!

І знову, москвський рад- від вийшов на лави! Тим разом без гомону, без крикливих заяв, товариша" Молотова через радіо про „визволення кривих братів українців, та білорусів", як це було у вересні 1939 року.

Українська Басарабія та українська Буковина дісталися під Москву. Коли Німеччина на заході була занята війною з Францією, Москва заняла „без проливу крові" Литву, Латвію та Естонію, а тепер, коли німці підготовляють правдоподібний напад на Англію, Москва використовує положення та виставляє Руніній ультимат, забираючи Басарабію та Буковину.

Проти волі Німеччини, чи за її згодою?

Останній рух Москви, хоч сподіваний, викликав чимало здогадів та коментарів. Іде про те: чи й тут Німеччина дала на це згоду, чи Сталін пішов проти Гітлера?

Варто пригадати, що ще 24. червня ц. р. вашингтонські кола повідомляли, що між Італією й Румунією існує план поділу Балкану, на основі якого Румунія малаб припасти Німеччині, без найменшої згадки про Росію.

Перед одержанням московського ультимату, італійський та німецький представники в Румунії мали з королем Карлом довгі наради. Болгарські знову джерела повідомляють, що король Карло рішився таки добровільно віддати Басарабію та Буковину, щоб есентуально мати дальшу піддержку в Росії проти ревізіоністичних домагань Мадящини та Болгарії.

28-го червня ц. р. „Асошіейтед Прес" доносила, що Карло через німецького посла до Румунії, Йогана Фабриціуса, вислав благальну ноту до Гітлера, просячи помочі проти Росії. Загальне є поведіння Німеччини в тій справі, бо раз німецькі урядові чинники в Берліні заявляють, що московський крок передбачений умовою, а другий раз, німецьке посольство в Румунії заявляло, згідно з донесеннями цієї самої американської агенції, „інвазія Росії — це англійський трюк, щоб Німеччину відтягнути на східний фронт".

Що про це Німеччина знала, а есентуально й дала згоду, вказує також факт, що офіційна італійська преса задержує багаторазу мовчанку щодо большевицького наступу на Басарабію й Буковину. Італія не хоче виступити про-

ти Німеччини. А прецінь ще не так давно, Італія проголосила себе сторожем існуючого порядку на Балкані. Виходить на таке, що, як пише відомий журналіст Людвик Лор, „диктатори таки діляють спільно, тоді коли демократії розбиті".

Переводять ліцитацію української землі.

Треба припускати, що й тут, подібно як у випадку Карпатської України та Західної України, за Басарабію й Буковину йшла завзята ліцитація між диктаторами, десь очевидно за сценою... Не маємо ще т. зв. білих, зелених чи чорних книг, щоб могли орієнтуватися, хто підбивав, а хто уступав на цині в справі Басарабії та Буковини. Але одне ясне: тими землями торгують. Хто кого перехитить — це певно не знати. Але так є, що Москва парцелює Румунію, займає чорноморську пристань Констанцу, перебирає контролю над такими румунськими пристанями в гирлі Дунаю, як Галац, Браїла, і пр. — в ніякій мірі не на руку Італії. Такий самий маневр Росія може зробити в сторону Болгарії, та посягнути по Дарданелі й Босфору, що було мрією московських царів, і що Росії обіцяли Англія й Франція в 1914 році. А це знову загроза для Італії.

ХТО ПОБІДИТЬ?

Копли слідити за голосами американської преси в справі наїзду Советів на Румунію, то можна стрінутись з різними поясненнями. Але всі вони як бачимо, не оминуають України й української справи. В декотрі справи стоять на першому місці, бо пишеться виразно, що Сталін пішов ліквідувати український рух вило- сти, розуміючи під тим ті змагання українців до незалежної української держави, що їх виявляють українці поза межами Советів. Та інші кладуть головний натиск на те, що Сталін вертає до давньої російської імперіалістичної політики. Кажуть, що він відвертається від інтернаціоналізму, а стає московським націоналістом, в такому самому розумінні як Гітлер є німецьким націоналістом, а Мусоліні італійським.

Сталін тепер хитрує і хитрістю здобуває те, що інші проливом крові. Використовує ситуацію і збільшає со-

Роля Басарабії й Буковини в українському соборницькому русі.

Окупація згаданих українських провінцій большевиками є ударом в український національний рух. Басарабія, мало оосвідомлена, не відгравала визначної ролі в українському соборницькому русі. Зате Буковина — дуже свідомо під оглядом українського націоналізму та української культури. Буковина видала Соборний Українний ряд таких письменників як Федькович, Воробкевич, Кобилянська, та цілий ряд державних і політичних діячів, що брали дуже активну участь як в галицько-буковинському, так і все-українському житті.

Останією румунська влада визнала була офіційно українців в Румунії, але їх політичне становище ніяк не покращало. Розв'язано українські політичні партії та культурні організації, як рівнож заборонено українську пресу, а ця, що була дозволена, була українська тільки по формі. Ії редагували румуни з міністерства пропаганди. Ось тому тепер червона Москва знову матиме добру нагоду дурити українських селян „визволенням". Вслід за червоною армією будуть надсилати з Києва комуністичну літературу, книжки, театри, й пр., як це мало місце в Західній Україні. Та в природі існує один незмінний закон, а саме закон реакції. Чим більше Москва забере, тим гірше для неї, бо всі ці народи стануть одного дня з нею до розрахунку.

ветську територію, себто силу й впливи Москви. І це є його головне тепер завдання, а не „світова революція" чи доля „пролетарів світа". Пролетарі країв, що не є під владою Москви, інтресують Сталіна тільки остільки, оскільки вони допомагають йому ослабляти ворожі Советам держави. Так використовував Сталін „пролетарів" передше в Франції чи Іспанії. Так використав недавно в Фінляндії, а потім у Литві, Латвії й Естонії, щоб при їхній допомозі досягти своїх цілей. А цілі ті ясні: побільшення Росії, закріплення влади Москви. Отже, коли тепер говорять про побіду большеві, то це є властиво побіда московського націоналізму.

Таке читаємо тепер в американських газетах, коли вони обговорюють заняття Советами Басарабії й Буковини. Ті самі газети пишуть далі, що Совети цілком певно, якщо тільки війна Німеччини з Англією затягнеться, займуть ще й Дарданелі, що буде коронною московських успіхів, до яких століттями змагали московські царі, але їх не досягнули. Тепер, як кажуть, легше здійснити московські імперіалістичні цілі, бо нема кому ставити Советам опір. Головні потуги заняті боротьбою між собою, а Англія волею, щоб зростали в силу большевики, ніж малаб рости націоналістична сила. Значить, коли мати на увазі хвилину, то побідає московський націоналізм. Тільки питання: на як довго?

ПОВІСТЬ БОРИСА ШВЕДА ПОЛІЩУКИ

малює життя українців найменше відомої частини України, ПОЛІССЯ, країни болот і озер. Автор змалював небувале життя Полісся правдою, бо він самий поліщук.

ЦІНА ЗА ДВА ТОМИ \$1.

Замовлення:

"SVOBODA"
81-83 GRAND STREET,
P. O. BOX 346,
JERSEY CITY, N. J.

(Дальше буде).

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

КОМУ ПОТРІБНА ТАКА
ОБОРОНА?

Прочитав я статтю „Живемо власними силами" в 148 числі „Свободи" і почув безмежний біль в серці, якесь шалене упокорення моєї національної чести, немов мене, як українця, хтось сильно ударив у лице. Чому? Тому, що року Божого 1940, себто 25 літ по легенді Українських Січових Стрільців, по епопеї Української Галицької Армії, що свою любов для Української Батьківщини закінчила жертвою „сорок тисяч трупів", як співає народна вже нині пісня, по героїчній зриві дітей українського Києва під Крутами, по безнадійній саможертві українського вояцтва під Базаром, по 20-літній безперервній черзі українських революціонерів, що гинули на польських шибеницях з окликом „Слава Україні", або катовані вмирали в льохах польської України, по устелених узбіччях Карпат трупами юнацьких голов українського цвіту, по сотках тисяч, що з думкою „для Тебе Україно" караються і гинуть на Соловках та Сибірі — по тім всім є це українське, що уважає потрібним доказувати в пресі, що українство живе власними силами, не є чужим твором, а доказом — не ті тисячі молодих буйних голов, добровільно положених на жертвину української батьківщини, не серед, безпримірних в історії шикан польської уряду, створене самостійне українське економічне та культурне життя, не той одиникий в історії людської культури тайний університет у Львові, ні та динамічна національна свідомість та солідарність українства по цілому світі, тільки тих кільканадцять народних домі, кілька шкіл (і то створених шляхетною завзятістю однієї людини — Пребса Богачевського) та тих сто-кільканадцять хорів є того доказом. Колиб тільки та реальна українсько-американська дійсність (в Злучених Державах та Канаді) мали бути доказом незалежності українства, то скажу щиро, вона не переконалаб нікого. Однак мені не про те йде, а тільки питаю: кому потрібне то доказування. Мене воно як українця обиджає.

Одні із нині живих великих людей сказав: „Над національною честю не дискутується, її тільки борониться", а заторкнена справа, цеж хіба справа національної чести! У приватних відносинах честь борониться відруховою реакцією, на національну обиду у ворожій пресі для українця з національною честю є тільки — погорда з мовчанкою, а не якесь кепське доказування; кому і пощо?

Нехай ніхто не думає, що та московська чи польська преса не є досконала поінформована про дійсну вартість українства. Нехай ніхто не думає, що того не знають закордонні офіси всіх великих держав; на щож були би їх „інтелігенс-сервіс". Вони все знають, коли їм того треба. Вони краще знають, ніж хтось думає, про динамічну силу українства. А чого так преса пише — спитаєте? Пише тому, бо їм так треба. Українство їм небажане, загрозило, тому й його поборює всіми, також нестичними, засобами.

Тобливо-докусливим способом, тільки два імена вимовлялося з повагою: це імя покійного маршала Фоша та живого Петена. Маршал Петен — цеж символ французького героїства, новачасного лицарства. Цеж оборонець славного Вердену з 1916-1918 р. з безсмертними вояками „синіми чортами" (діабль бле), яким мало не кожне місто виставило пам'ятник. І чи ж думаєте, що той міністер пропаганди і на оден момент переконаний про „зраду Франції", маршалом Петеном? Деж там; пише так, бо того вимагає інтерес Англії, що знайшлася у незвичайно критичному положенню.

Тому кожний реально думаючий політичний діяч мусить з тим числитися, що українство було і буде предметом, ще більших ніж доси, обчережень. Там, де треба писати, будуть як на приказ про українство мовчати. Таж до війни московська пропаганда робила українство австрійсько-польською інтригою, поляки в часі Верзали зробили українство большевизмом, пізніше українство було „агентурою нацизму", нині вже стає агентурою „західної пліотократії" і так далі завжди буде якоюсь агентурою в роботі ворожої пропаганди. А наше становище? Ми можемо це тільки ігнорувати.

Під кінець ще одна справа. І це прикра справа, яку однак мусу для громадського добра порушити, а це, що американсько-українська еміграція майже без винятку, нині є вже цілком відчужена від старого краю і про старий край має дуже, а дуже неокладне поняття. Люди, які самі як бідаки виїхали до Америки, не в силі зрозуміти, що може бути українське, що жив прилич-

ним цивілізованим життям. Люде, які виїхали тоді, коли українського міщанства не було, а на селі книжки та часопису ніто й не бачив, коли дідич та коршмар були всім для темного селянина, а національна свідомість була власністю одиниць, не в силі того зрозуміти, що український нарід пережив роки 1917-1920, що вже породилися діти тих, що стрілецьку легенду творили, що є тисячі дітей нині вже дорослих громадян, яких батьки за Україну згинули. Тяжко декому зрозуміти, що 20-літня польська неволя з пацифікаціями були не на упадок духа, але знаменитою школою патріотизму українських громадян, та що почуття всеукраїнської спільноти та солідарності вже стихією опанувало цілий край.

„А чи є в краю огрівання радіаторами? А то в краю тажко вставляють золоті зуби? Чи ви виділи машину до прання в краю?" Такими наївними питаннями засипує вас емігрант, як приїдете з Європи. Знаю факти, що такий імігрант своїм дітям оповідає, що там в краю сплять в стайні, а потім син такого імігранта, людина з вищою освітою, самопевно твердить вам: „або в краю є яка українська інтелігенція, а як є, то на півспольщені". Це все факти. Не знає такий громадянин, що нині у тім селі, де він молодиком спав в сні, вже є триповерхова мурована кооперативна молочарня не тільки з радіаторами, але теж з холодильником, що є мурована читальня і таке друге. Але то все це дрібниці. Він не знає, що вже виросло молоде покоління, що згинути готове за Україну, що воно вже є звязане громадською моралю і солідарністю, що брат на брата не випикує, що „ти агент на-

СЕНАТОР БЕРТОН ГВІЛЕР
хоче стати кандидатом Демократичної Партії на уряд
президента Злучених Держав.

цістичний" — „а ти агент пліотократії".
Комплекс м е н ш е в а р т о с т и (інфериоріт-комплекс) **щодо рідного народу на жаль покутує ще дуже глибоко в душах українсько-американського емігранта і тільки той каже американському українцеві, що нині, то є року Божого 1940 писати такі оборонні статті.**

Проф М. Чубатий.

3 УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ
В АМЕРИЦІВІЛКС БЕРІ, ПА.
Український День.

На заклик ініціативного комітету в справі „Українського Народного Дня", який має відбутись в неділю 7. липня б. р. в Сен Сузі Парку, зійшлися в неділю 9. червня до Кооперативної Салі в Вількс Бері 26 представників відділів різних організацій та молодечих клубів. Збори відкриті підписанням і за згодою присутніх їх перепроводжували. Секретарювала панна Ольга Шпур.

Представники незвичайно зацікавилися цією справою і розвели дуже живу дискусію, яка тривала майже дві години. Найбільше застановлялись над питанням: хто має зайнятись перепроводженням такого „Дня", себто старші, молодші, чи мішаний комітет? Деякі висказувались за те, що булоб дуже корисно для наших українських заможових організацій, колиб цілий заряд „Дня" віддати самій молоді, бо вона так, чи сяк колись мусить перебрати на себе всі ділянки українського життя в Америці. Молодь, присутна на нарадах не могла дати рішучої відповіді, бо не була до того приготувана. Тому просила, щоб скликати ще одні збори, на які приїде їх багато більше. І так сталося. Другі збори відбулися 19. червня, в тій самій салі, на яку прийшло багато молоді і старших. Зборами проводили самі молоді і по короткій дискусії вибрали цілий уряд, майже з самих молодих. До уряду ввійшли: В. Крайківський, почесний президент; Митрон Шпур, президент; Тео Чолій, місто предс.; панна Ольга Шпур, секретарка; Михайло Лахман, скарбник; панна Стефанія Лавна, секр. оголошень; Михайло Сенок, завідувач танцюристів й забавок; панні Юлія Коник, Стела Іванів, Маргарета Мельник, д-р В. Корецький, Мартин Музика і Василь Сенок, контролери. Вибрано ще й Дорадчу Комісію та Активний Комітет з таких: П. Лавний,

евич подав оцінку, чим є для українців Батько Союз та які користі мають члени в У. Н. Союзі. Своїми влучними словами п. Загаєвич переконав присутніх, що У. Н. С., в порівнянні з іншими організаціями і компаніями стоїть на першому місці. У. Н. С. став найбільшою українською організацією на цілм американським континенті. Тому українці повинні гордитись такою інституцією, котра стоїть на сторожі українського розвитку а рівночасно помагає справі визволення українського народу, внаслідуючи поважні суми гроша на всілякі народні потреби.

Стараймось отже приєднувати нових членів, вписувати своїх дітей, щоби ту силу Батька Союзу подвоїти, організуючи в кожній місцевості молодечі відділи.

По рефераті забирали слово урядники і члени місцевих відділів. Михайло Макаф, предсідатель від Н. говорив про те, чому нам треба бути організованими. Гром. Михайло Чемерис подав історію від 300, почавши від його заснування. Гром. Микола Шибинський, вказав різницю між У. Н. Союзом і асексуаріями компаніями. Знову гром. Василь Олексюк, предсідатель від 300, пояснив, чому в муніципальній організації праця ішла пиняво, і як поступати на будуче, щоб досягнути успіху. Гром. Петро Сцілений, секретар зборів, дав призначення молодим українським громадянам за ревну працю, котру виявили при організованню молодечого відділу У. Н. С. — „Молода Україна" — та загарів молодих урядників до дальшої ревної праці і витривалості.

На закінченню зборів п. Загаєвич поставив внесення, щоби дати під голосування, чи хто зпоміж присутніх має що проти тих організаційних зборів. Голосування виказало, що ніхто. Друге внесення, що всі будуть помагають організувати і приєднувати членів до У. Н. Союзу, перейшло одоголосно. Відтак замкнуто збори.

відспіванням „Не пора". Всі присутні розійшлися додів в найліпшій настроя.

Члени ново організованого відділу „Молода Україна: Іван Василько, Митрон Кашуба, О-сип Кавчак, Юрій Кавчак, Василь Вацло, Надія Кашуба, Пелага Годчак, Юлія Годчак, Євген Кашуба, Микола Сан-чич, Іван Вацло, Кароліна Губернович, Петро Губернович, Стефан Вацло, Ольга Чемерис, Реймонд Бушко, Іван Сцілений, Михайло Весоловський, Марія Весоловська, Володимир Березовський.

Діти: Василь Вацло, Евстахія Король, Флорентина Король, Ірена Кавчак, Петро Кавчак, Доротея Кавчак, Ірена Бушко, Володимир Чемерис, Глорія Кашуба, Михайло Василько.

Петро Сцілений,
секретар зборів.

ЧЕСТЕР, ПА., І ВІЛМІНГТОН, ДЕЛ.

Згідно з рішенням останніх Союзних зборів відбулись заходом відділів У. Н. Союзу 156, 237, 352, 388, 391, 394 з Честер, Па., і заходом відділів 173, 247, 451 з Вільмінгтон, Дел.

ВАЖНІ СОЮЗОВІ ЗБОРИ

В ЧЕТВЕР, 11. ЛІПНЯ (JULY 11, 1940)

в годині 7. вечір

В УКР. НАРОД. ДОМІ, 4th & WARD STREETS, CHESTER, PA.

На ці збори проситись не тільки все членство, але також увесь загаль з Честер, Па., а знову урядників відділів з Вільмінгтон, Дел. На зборах буде промовляти організатор п. Загаєвич, а крім того будуть також і інші бесідники. На цих зборах уже буде вибраний Окружний Союзний Комітет.

ЗА ТИМЧАСОВИЙ КОМІТЕТ:

Г. Стеців, предс.; М. Ковальчук і Катерина Стеців, секретарі.

ДО ВСІХ ЧЛЕНІВ У МИЛВІЛ, ВІЛІЯМСТАВН,
ВАЙНЛАНД, ВІДБАЙН, БРИДЖТОН, ФРЕНКВІЛ,
ВІНСЛОВ І ОКОЛИЦІ!

„СОЮЗОВЦІ! За останніх кілька тижнів вище сотки нашої молоді вступили в ряди У. Н. Союзу. З цієї молоді створено 2 нові відділи, а саме ч. 261 ім. „Україна" у Вільямствані й ч. 457 ім. Тараса Шевченка у Милвілі, Н. Дж.

Щоб належно приготуватись до відвідування 30-літнього Ювілею ПЕРШОЇ УКР. ФАРМЕРСЬКОЇ КОЛЬОНІ, та відбутися торжественно СОЮЗОВИЙ ДЕНЬ, то заходами відділів 261, 307, 331, 347, 378 й 457 на Св. Джерзі запрошується увесь наш загаль на

НАДЗВИЧАЙНІ ОКРУЖНІ ЗБОРИ

ДО УКР. НАРОД. ДОМУ, КАРМЕЛ РОВД, МИЛВІЛ, Н. ДЖ.
НА ДЕНЬ 7-го ЛІПНЯ, НЕДІЛЯ, 4. ГОД. ПОПОЛУДНІ.

У програму зборів входять: Організаційний Реферат: Василь Загаєвич, орг. У. Н. С.; Представлення молодечих відділів з Вільямствані й Милвілі; Назначення Союзного Дня і Святування 30-літнього ювілею оснування Української Фармерської Кольонії в Милвілі, Н. Дж. Головний реферат: Євген Ляхович, редактор „Свободи".

Центральний Уряд Окружного Союзного Комітету на Св. Джерзі: Іван Найдя, голова; Стефан Чолій, місто голова; Теодор Ковальський і Марія Романюк, секретарі; Іван Аркатий, скарбник. 147,54 Секр. від. 331. і член Центр. Ком.: Антін Романюк.

УВАГА! УКРАЇНЦІ ПЕНСІЛВЕНІ! УВАГА!
З РАМЕНИ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ ПОВІТУ ЛУЗЕРН

П'ЯТИЙ „УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ ДЕНЬ"
В НЕДІЛЮ, 7. ЛІПНЯ (JULY 7, 1940)
В SANS SOUCI PARK

Початок у 10. годині раню. Вступ вільний.

Програма „Дня" дуже багата і різнородна. В 10. год. раню „Бейзбол" Вількс-Бері-Нантнік. Концерт зачитаний в \$50,000 півмільйон вельмишановним Charles N. Loveland, майором міста Вількс-Бері. 50 танцюристів під проводом Михайла Сенок, мішаний хор „Бандура" під диригентурою Митрона Шпура, новозорганізований мужський хор „Кобзар" під диригентурою І. Мелничука, сучасні українські танцюристи і хористів під проводом І. Парашака, управління всіх танцюристів і хористів під диригентурою Скрентона. Вибір красавиць на „Міс Юкрейн" в повіті Лузерн. Вибір найгарнішого костюму дівчини і хлопця. Перегони хлопців і дівчат до старшини. Вокальний соля артистів з Олмфайту, Скрентона і Бінгемпону. Любимі пошти. І багато інших глумористичних забавок.

Знай напийки і смачні перекуски.
Запрошуємо шлюбових гостей українців з цілої Пенсильвенії і сусідніх етвтів. Чистий дохід з „Дня" призначений на акцію допомоги Україні і на організування української молоді в повіті Лузерн. Дорогоказ: Sans Souci Park знаходиться між Вількс-Бері й Нантніком. Комітет „Дня".

УВАГА!

ДІТРОЙТ І ОКОЛИЦІ!

УВАГА!

ЗАХОДОМ ЦЕНТРАЛЬНОГО КОМІТЕТУ ЗЛУЧЕНИХ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ВІДБУДЕТЬСЯ:

ПІКНІК

В БРОДВЕЙ ПАРК, ПРИ RYAN ROAD І 21 МИЛІ,

В НЕДІЛЮ, 7. ЛІПНЯ (July 7, 1940)

В РАЗІ НЕПОГОДИ ПІКНІК ВІДБУДЕТЬСЯ В У. Н. ДОМІ ПРИ МАРТІН І МІШІГАН ВУЛИЦІ.

Проситись всіх членів і громадян прибути на цей спільний пікнік та доказати дітройську єдність, котрої від нас вимагає українська ідея.

За вступні тикета Комітет постарався за прегарні нагородні.

Добірна музика, смачні українські перекуски і інші. Вступ 25 ц. від особи.

150,54 Центральный Комітет Зл. Відділів У. Н. Союзу.

НОВИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

З Бухаресту доноситься про сутички між румунськими й російськими військами вздовж ріки Прута (1). Румуни закидають міни в море коло Суліни й Констанци (2).

СКАНДИНАВСЬКІ КРАЇ В ІСТОРІЇ
СТОЛІТЬ

(КОРОТКИЙ НАЧЕРК ІСТОРИЧНИХ ПОДІЙ).

Впродовж довгих століть, скандинавські країни, жили в тому самому політичному циклі, двигачи на собі це саме призначення. Однак з бігом часу обставини змінилися: політичні амбіції сусідніх держав та внутрішня національна емансипація довели до того, що з цієї великої, расово спорідненої етнічної групи з'являються політично три скандинавські країни: Швеція, Норвегія й Данія.

Першими мешканцями сьогодишньої Швеції були в давнину численні племена північного походження, в першу чергу велике племя сьунів, про яке вже згадує Тацит. Живучи спершу оподаль від себе, ці племена зєднуються з бігом століть, створюючи підряд преріжні династії, які ростуть і замиряють, як гриби по дощі. Вийняток зпоміж них може бути хіба тільки династія Інґлінґаган, що укріплюється в Упсалі, яке згодом стає першою столицею шведського королівства.

Шосте століття започатковує досить визначний етап національного життя скандинавських народів. Це століття одчайдушних вікінґів, які входять у тісні зв'язки з заходом Європи, пробиваючись через широкі українські степи аж до Босфору й самої Візантії. Скріпивши таким чином могутність Швеції, вони підбивають усі норвезькі землі, встановлюючи свій лад і порядок. Восьме століття бачить уже першого великого короля, Гаральда Гарфагра, який панує над цим невеликим простором твердою рукою. Данці, з свого боку, беруть у цьому часі активну участь у норманських виправах. Заложивши невдовзі монархію, вони розпочинають із своїми сусідами довгу низку воєн, які увінчуються чимирі він обходить усі села й

Від Вази до Карла XII.

Покидаючи селянську одягу, під якою він досі скривався, Густав Ваза починає приготувати план, щоб скинути з престолу зневажливого Християна II. В тому часі воєн, які увінчуються чимирі він обходить усі села й

місточка в поближких провінціях, захоплюючи й заплянувши населення до хоплення за зброю та до боротьби проти тирана. Цю боротьбу розпочинає він уже невдовзі на чолі своїх сторонників, які зводять із військом Християна II та упсальського архієпископа криваві бої. Християн II примушений улягти в боротьбі й покинути край. Густав Ваза стає королем цілої країни й володіє довго, щасливо й справедливо.

Густав-Адольф — один із його наслідників — бере активну участь у Тридцятилітній Війні, в якій здобуває Інґрію, Померанію, Брем та багачко важливих міст, так на побережжі, як і в глибині Німеччини. Полягає геройською смертю в бою під Лютцен.

Дочка його Христина перебірає наслідство в 1632 році. Велика приятелька поетів і філософів, вона воліє мистецтво, ніж війну. Тому абдикує, не трагично при цьому своєї великої популярності.

Карло X, закінчує, по ній, організацію свого королівства. В тій цілі прилучає до Швеції частину Данії й Польщі. Син його, Карло XI, не змінює нічого. Таким чином доходимо до панування Карла XII, одного з найбільш визначних монархів цього часу, який свої переможні бої зводив по всіх закутках Європи, доходячи навіть аж до границь могутньої турецької імперії. Однак програвши з українським гетьманом Мазепою бій під Полтавою в 1709 році проти Московщини, дістається ранений, у полон до султана, який його звільняє швидко по кількох роках. За цей час, карта Європи міняється зовсім: У-

трехтський мир кладе кінець сукцесійній війні в Іспанії; підняв французького Людовика XIV, добігає до схилу; Аліса Англіїська вмирає, передаючи англійський престол Юрієві I, Англії знаходяться в Брем, данці в Гольштаїні, прусаци в Померанії, польський король в'язнем у Туреччині, з чого користає Петро I, який по розбитті шведської флотії, стає паном Балтійського моря; Карло XII, вийшовши з турецького полону, розпочинає наново війну, з'являючись несподівано в Страсбурзі, у хвилині, коли ніхто його вже не надіявся побачити в живих. Та одначе вже підчас першого бою, під Фредеріксгамом, паде в перших окопах, прощитий ворожою кулею.

Французький маршал
Бернадот.

В Норвегії й Данії, кінець вісімнадцятого століття приносить уже більше ладу, й порядку. Християн IV, король обох країн, організує поволі національну армію, привертає почасті давні закони й відбодує економічне життя. Епоха ця триває менш-більш до початку дев'ятнадцятого століття, до часу, коли норвезький король Карло XIII, адонтує французького маршала Бернадота, проголошуючи його королівським принцом. Бернадот, завойовує Гольштаїн, відділяє Данію від Норвегії й цю останню прилучає до Швеції, стаючи й сам невдовзі потім їхнім королем. Однак це прилучення викликає часті негодуювання поміж обома країнами впродовж цілого панування Оскара I, аж до тої міри, що в 1905 році, за панування Оскара II, Швеція

згоджується на політичне роздвоєння-розлуку обох королівств.

В міжчасі, посідання Шлезвіґ-Гольштаїну викликає війну поміж Прусією й Данією. Та хоч данці борються хоробро, Прусія перемагає, і від цього часу ця провінція знаходиться вже в німецьких руках.

Такою, в коротці, історія цих трьох скандинавських королівств, які, якщо булиб остали при злучі, сьгодні творилиб велику й міцну скандинавську державу з понад двадцятьма мільйонами людей. Тим-більше, що населення їх — одного походження, маючи до першої міри ті самі, спільні економічні потреби, залежне теж від спільного географічного положення.

Одначе історія часто примхвата. І ми бачимо, як сьгодні, заледви по 35 роках вільного існування, Норвегія знову примушена взяти зброю в руки, примушена цим разом, не тому, щоб завойовувати, чи відбивати якусь там провінцію, а рятувати право на своє життя. („Українське Слово“, Париж).

ГЕН. ФОН ШТЮЛЬПНАГЕЛЬ, котрому Гітлер припоручив дивитися за тим, щоби Франція виконала умовини примиря.

УРЯД, БЕРЕТЬСЯ ДО
ВИШКОЛУ ФАХОВЦІВ

ВАШИНґТОН. — Президент Рузвельт заявився за програму вишколу фахових молодих робітників.

Програма має остаточно обняти півтора мільйона осіб, а на початок 150,000. Президент зв'язує вишкіл з потребами оборони краю.

ГРАЦІЯНИ ЯК НАСТУПНИК
БАЛЬБА

РИМ. — Начальним командантом італійських сил в Північній Африці став маршал Родольфо Граціяні, що жив 25 років в Африці й був командантом італійських військ в двох війнах у Лівії. Дотеперішній командант, маршал Італіо Бальбо, згинув підчас лету. В Лондоні далі пишуть про його „загадочну смерть“, навіязуючи це до того, що він ніби був суперником Мусоліні. В тестаменті Бальбо написав так: „Моя релігія — це моя батьківщина. Кожна людська істота без такого ідеалу є для мене туманом, не зважаючи на те, якою вченою вона не булаб“.

ПОСМЕРТНІ ВІСТІ

В Насайку, Н. Дж., помер по довгій недузі в Сенатором Valley View 30. червня 1940 ТЕОДОР НЕПІК, член Тов. ім. Тараса Шевченка, від 42. У. Н. Союзу. Вступив до Союзу 20. червня 1926. Покійний родився 26. вересня 1906 року в селі Тараміші, повіт Калусь, Закарпаття, Україна. Прожив 32 роки. Похорон відбувся в четвер, 4. липня, в годині 9. рано, з дому жалоби, 76 Hope Ave. Покійний залишив батька Захарія, матір Теклю, жену Ануу й дочку Славку, 8 років. Некай земля Вашингтона буде йому пером! Филип Гулька, секретар.

ЧИ НЕ ЖДЕ ІРЛАНДІЮ
СУДБЯ НОРВЕГІЇ?

ЛОНДОН. — Ось це є те важке питання, над яким ломають собі голову британські стратеги, що припускають, що Німеччина готова напасти на Ірландію, щоб ще й звідтам атакувати Англію. В такому випадку Англія знайшлаб в дуже тяжкому положенні, бо німці моглиб припинити корабельний зв'язок Англії з Канадою й Злученими Державами. Далі є думка перевести до Ірландії польських і чеських жовнірів, що втікли з Франції, а також частини французького Чужинецького Легіону. Кажуть, що це повинно бути приємливе для Ірландії, бо це самі католіки. Щодо цього ведуться переговори лондонського уряду з Белфастом і Дабліном.

ТОТАЛІТАРИЗМ У ФРАНЦІЇ

ПАРИЖ. — В Франції готові наступити величезні зміни. Може повстати тоталітарний режим, подібний до нацистичного. Переміни ті мають перевести: бувший прем'єр Ляваль і посол Марке. Осідок французького уряду вже перенесено з міста Бордо, що є під німецькою окупацією, до міста Клермон-Феран.

ДЕ ІХАТИ НА ВАКАЦІЇ?

ХТОБ ХОТІВ ІХАТИ НА ВАКАЦІЮ на фарму, на своїм харчі? Ціна за кімнату зм'якшена. Прому зголоситися до: 154-6

Mrs. NICK DANOPUK, R. F. D. 1. BALLSTON SPA, N. Y. Saratoga County.

ХТОБ ХОТІВ ВИІХАТИ НА ЛІТНІ ВАКАЦІЇ в „контри“, знайде в мене найвигідніше місце. Маю до винайму кімнати на ціле літо. Приймаю на свої харчі. Гарне місце до купання. По дальшій інформації прошу писати: Mrs. WILLIAM TURSKI, Box 66, Chesterfield, Conn. Telephone: New London 2-4604.

Д-Р ЮРІЙ АНДРЕЙКО
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР,
ХІРУРГ І АКУШЕР

321 E. 18th STREET, between 1st and 2nd Avenues, NEW YORK, N. Y. Tel. GRAMERCY 5-2410. Урядові години: рано від 10 до 12. Вечір від 6 до 8, а в неділю рано від 10 до 12.

ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ
ПОГРЕБНИК
НА ФІЛАДЕЛФІЮ
І ОКОЛИЦЮ

МИХАЙЛО НАСЕВИЧ
cor. FRANKLIN & BROWN STS., PHILADELPHIA, PA. Tel. Market 1320 ОБСЛУГА В ДЕНЬ І В НОЧІ

САМУЕЛ Р. КАНАТ
Український
ПОГРЕБНИК
Ціна похорон
паче \$150
433 State St.,
PERTH AMBOY, N.J.
Phone: P. A. 4-4646

МИРОН ЛИТВИН
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
Без різниці як далеко поїхав похорон. Вразі потреби телефонуйте до нас. Обслуга швидко й дешево. Office: 383 MORRIS AVENUE, cor. Springfield Ave. NEWARK, N. J. Phone: Essex 3-5347

ІВАН БУНЬКО
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
заряджує погребом по шість тав. вишкіл як \$150. Обслуга найкраща. Telephone: GRAMERCY 7-7661

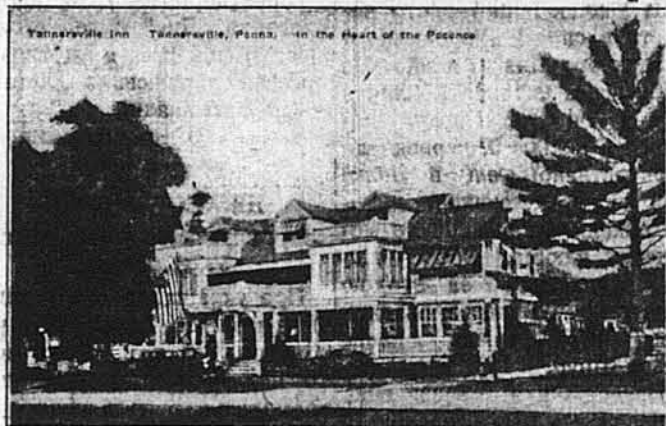
ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
ЗАНІМАЄСЬ ПОХОРОНАМИ В БРОНКСІ, БРОУКЛІНІ, НЬЮ-ЙОРКУ І ОКОЛИЦЯХ
129 EAST 7th STREET, NEW YORK, N. Y. Tel.: Orchard 4-2568
BRANCH OFFICE & CHAPEL: 707 PROSPECT AVENUE, (cor. E. 155 St.), BRONX, N. Y. Tel. Melrose 5-6577

ВЯЧЕСЛАВ БУЛЗИНСЬКИЙ
НЕБІЖЧИК ХОДИТЬ
Історичне оповідання про цікаві шляхетські й купецькі інтриги з часів, коли історична Польща правила Україною, а турки правильно називали на неї на грабиди. ЦІНА 75 ЦЕНТІВ.
51-83 GRAND STREET, P. O. BOX 346 JERSEY CITY, N. J.

НАЙКРАЩИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ГОТЕЛЬ

ПО ДОРОЗІ НА СВІТОВУ ВИСТАВУ В НЬЮ ЙОРКУ

НЕ ПОМИНИТЬ ВСТУПИТИ НА ОБІД, ВЕЧЕРУ
або ПЕРЕНОЧУВАТИ

У TANNERSVILLE INN
У TANNERSVILLE, PA.

У ПЕНСИЛВЕНІЙСЬКИХ ГОРАХ ПОКОЮ

ПРИ РУТІ „БОСІВ“ ГРЕЙГАВНД І МАРЦ.
СМАШНІ СТРАВИ ДОМАШНЬОГО ВАРЕННЯ. — ВИГІДНІ КОМНАТИ ПОДЕННО АБО ПОТІЖНЕВО. — ПРИСТУПНІ ЦІНИ.

ВЛАСНИК УКРАЇНЕЦЬ

М. МАСЛЯК.

ТАРЗАН, ч. 43. Боротьба до загиби.

TARZAN'S SENSE OF SMELL WAS AS SHARP AS ANY JUNGLE BEAST'S. SO THE SCENT OF THE MYSTERIOUS INTRUDER PENETRATED HIS SLEEP AS KEENLY AS A SHRIILL SOUND

Тарзана нюх був такий самий чуткий, як кожного нетривого звіра. Тому запах невідомого чоловіка подразнив його ніздрі, немов голос.

HE DETECTED THE STRANGER'S EXCITED BREATHING. AS THE KNIFE DESCENDED, THE APE-MAN GROPPED AWAY INSTINCTIVELY.

Він також відгадав по віддиху, що незнайомий чоловік надзвичайно зворушений. В хвили, як рука з ножем падала вділ, Тарзан інстинктивно ухилився.

FORTUNATELY HIS HANDS STOPPED THE MURDEROUS THRUST, BUT THE ATTACKER HAD THE ADVANTAGE OVER THE SIGHTLESS TARZAN.

На щастя цей раз Тарзанові вдалось уникнути смертного удару. Але напасник мав ту перевагу над Тарзаном, що останній був сліпим.

THE SCUFFLE AROUSED MARIKA. SHE WENT DEATHLY PALE WHEN SHE SAW TARZAN'S ASSAILANT.

Замішання розбудило Маріку. Вона поблідла мов стіна, побавивши напасника Тарзана.